

3 - 6 EKİM 2013

I. İSTANBUL ADALARI SEMPOZYUMU

3 - 6 E K İ M 2 0 1 3

I. İSTANBUL ADALARI SEMPOZYUMU

ADALAR

KÜLTÜR DERNEĞİ

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRE BAŞKANLIĞI
KÜLTÜR MÜDÜRLÜĞÜ
www.ibb.gov.tr

İTÜ

 FEYZİYE MEKTEPLERİ VAKFI
IŞIK ÜNİVERSİTESİ

 Anadolu Kulübü

ART NEXT
İSTANBUL

Princes' Palace
Resort & Spa

windows

Adalar Kùltür Derneği Yayınları No: 18
I. İstanbul Adaları Sempozyumu

ISBN: 978-605-64995-2-4

Sertifika No: T107- 34-009232

Birinci Basım: Nisan 2015

Cilt ve Baskı: Karayaka Ofset

Tel: 0212 429 49 49

Tasarım: Davut Yücel

Copyright 2015 Adalar Kùltür Derneği Yayınları

Bu kitabın yayın hakları, Adalar Kùltür Derneği İktisadî İşletmesi'ne aittir. Kitabın tamamı hiçbir şekilde çoğaltılamaz. Kaynak belirtilerek alıntılar yapılabilir. Kitapta bulunan bildirilerin, bildirilere ait fotoğraf, çizim ve diagramların sorumluluğu yazarlarına aittir.

Adalar Kùltür Derneği İktisadî İşletmesi

Çınar Meydanı No: 86 Büyükada - İstanbul

Telefon: 0216 382 73 78

www.buyukada.org

e-posta: buyukada@buyukada.org

İ Ç İ N D E K İ L E R

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Salih EFİLOĞLU / İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürü • 8

Özer KANGÜR / Adalar Kültür Derneği Başkanı • 9

Agni KÜÇÜKNİKOLAİDİS / Adalar Rum Cemaati Temsilcisi • 11

Silvyo OVADYA / Adalar Musevi Cemaati Temsilcisi • 15

Yard. Doç. Dr. Apostolos PORİDİS / İstanbul Esenyurt Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi • 17

Prof. Dr. Gül İREPOĞLU / Sanat Tarihçisi • 21

Prof. Dr. Yegân KÂHYA / İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi • 27

SEMPOZYUM PROGRAMI • 33

BİLDİRİLER

Öğ. Gör. İzzet Umut ÇELİK / *Bir Tecrit Mekânı Olarak Bizans Devri Manastırları* • 41

İrfan DAĞDELEN / *Osmanlı Arşiv Belgeleri ve Diğer Bazı Kaynaklara Göre Osmanlı Döneminde Adalar* • 49

Kerem YILMAZ / *20. Yüzyılın İkinci Yarısından Sonra Yaşanan Göçlerin Adalar'daki Sosyo-Ekonomik Yaşama Etkisi* • 70

Prof. Dr. Övgün Ahmet ERCAN / *Adalar'da Deprem Olursa Ne Olur?* • 94

Doç. Dr. Murat ŞAHİN / *Büyükada'nın Kentsel Gelişimi Üzerine Gözlem ve Öneriler* • 100

Zeynep CEYLANLI / *20. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Büyükada: Üç Köşk Üç Aile* • 108

Peyzaj Yük. Mimarı Elvan ADA / *İstanbul Adaları'nda Peyzaj Bozulmalarını Etkileyen Faktörler* • 119

İÇİNDEKİLER

- Y. Mimar Selin KARSAN / *Burgazada Kentsel Ve Sosyal Dokusundaki Çözümler* • 129
- Canan KOCA, Neslihan BARIŞTEKİN, Prof. Dr. Semra ATABAY / *Prens Adalarının Doğal Değerlerinin Korunması ve Fizikî Mekân Planlaması İlişkileri* • 147
- Ahmet Suvar ASLAN / *Özgün Bir Kentleşme Pratiği: Sedef Adası* • 168
- Prof. Dr. Metin TUNCEL, Dr. Nurten ÜNAL / *İstanbul'un Bir Kısmı Sular Altında Kalmış Tepeleri: İstanbul Adaları* • 178
- Dr. Melih ÇOBAN / *İstanbul Gayrimüslimlerinin Toplumsal Tarih Ve Kültüründe Adaların Yeri Ve Önemi: Geçmişten Ve Günümüzden Farklı Perspektifler* • 192
- Yard. Doç. Dr. Ersoy SOYDAN / *Adalar'daki Rum Ortodoks Manastırları ve Popüler Bir İnanç Merkezine Dönüßen Hagios Georgios (Aya Yorgi) Manastırı* • 208
- Doç. Dr. Rabia ÖZAKIN / *Adalar'da Osmanlı Devri Bir İbadet Yapısı: Büyükkada Hamidiye Camisi* • 219
- Rest. Uzm. Y. Mimar Enis AKOVA / *Büyükkada Hamidiye Camii'nde 2009- 2010 Yıllarında Yapılan Onarımların Değerlendirilmesi* • 229
- Yard. Doç. Dr. A. Binnur KIRAÇ, Arş. Gör. Y. Mim. Tigin TÖRE / *Heybeliada'nın Üretim Kültürüne Ait Bir "İz" in "Miras" Olarak Geleceğe Aktaracakları Üzerine: Tarihî Yel Değirmeni* • 236
- Fatma Zeynep ÖZKOÇAK / *Büyükkada'da Cumhuriyet Dönemi ve Sonrası Sivil Mimari Örnekleri* • 250
- Birsen CAN, Mustafa AKTAR, Fatih BULUT, Marco BOHNHOFF, Georg DRESEN / *Marmara Denizi'ndeki Deprem Kümeleri ve Fiziksel Farklılıkları* • 264
- Recai Feyiz KARTAL, Tuğbay KILIÇ, Filiz Tuba KADİRİOĞLU, Murat NURLU, Marco BOHNHOFF, Georg DRESEN, Fatih BULUT, Fatih ALVER, Sami SÜN BÜL, Meltem TÜRKOĞLU, Kenan YANIK, Mehmet KAPLAN, Mustafa DEMİR, Derya KARAAĞAÇ, Aygül Akdeniz ÖZKAN, Aytuğ EROL, Bayram Fırat TEMEL, Erhan ÖZER, Hacer DİLEK, Ömer KILIÇARSLAN, Peter Eric MALIN / *Türkiye'de İlk Derin Kuyu (Borehole) Sismometre Ağı (Gonaf) Projesi* • 274
- Doç. Dr. Ferhat ÖZÇEP, Dr. Savaş KARABULUT, Arş. Gör. Faruk ÇAĞLAR, Prof. Dr. Oğuz ÖZEL / *Zemin- Deprem Etkileşimine Bağlı Olarak Büyükkada (İstanbul)'da Yer Hareketi Düzeyinin Kestirilmesi Üzerine Bazı Düşünceler* • 282

İÇİNDEKİLER

- Dr. Hakan ALÇIK / *Deprem Erken Uyarı ve Alarm Sistemleri* • 294
- Prof. Dr. Murat KOÇ / *Yeni Türk Edebiyatı'nda İstanbul Adaları* • 309
- Nebahat YUSOĞLU / *Kelebek Mecmuası'ndan Ada Hayatı* • 321
- Mehmet GÜNTEKİN / *Adalar'ın Mûsiki Dünyası* • 349
- Yard. Doç. Dr. Gürkan AKDAĞ / *Kültürel Miras ve Turizm İlişkisi: Sait Faik Abasıyanık Müzesi* • 356
- Dr. Zeynep Demircan AKSOY / *Türk Resminde İstanbul Adaları* • 363
- Erendiz ÖZBAYOĞLU / *Teodoros Stoudites'in Heybeliada Sürgün Yılları* • 385
- İnanç Cıvaz OKTAR / *Müzeler ve Kültürlerarası Dialog: Modena Müzesi'nin Öğrettikleri* • 391
- Alp SUNALP / *İstanbul Adaları ve "Öteki Kültür Mirası"* • 408
- Öğ. Gör. Dr. İnci Şahin OLGUN, Yard. Doç. Dr. Bahar Aksel ENŞİCİ / *İstanbul'un Zamanı Yavaşlatan Parçası: Adalar* • 421
- Yard. Doç. Dr. Elif Akdağ GÖÇEK / *Cittaslow- Adalar Farkındalık Terapisi* • 437
- Haldun ÖZGÜ / *Adalar'a Slow City Sertifikası Kazandırılması* • 442
- Peyzaj Y. Mim. Elvan ADA / *İstanbul Adaları'nın Kültürel Peyzaj Olarak Değerlendirilmesi* • 451
- Y. Mim. Selin KARSAN / *Kültürel Peyzaj Alanı Olarak Büyükada* • 460
- Yard. Doç. Dr. Mustafa AKGÜL / *Alternatif Ulaşım Yolları Olarak Atlı Yolları* • 470
- Fotoğraflar** • 477

KÜLTÜREL MİRAS VE TURİZM İLİŞKİSİ: SAİT FAİK ABASIYANIK MÜZESİ

YRD. DOÇ. DR. GÜRKAN AKDAĞ*

ÖZET

Kitle turizminin getirdiği olumsuzluklar ve söz konusu turizm çeşidinin sahip olduğu tekdüze talep yapısı sebebiyle günümüzde turizmin çeşitlendirilmesi hususunda farklı alternatifler aranmaktadır. Türkiye de farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olmanın getirdiği zenginlik sayesinde tarihi ve kültürel varlıklar açısından son derece zengin bir ülkedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde; var olan kültürel mirasın doğru şekilde kullanılmasının alternatif turizm olanakları yaratılması açısından son derece önemli olduğu söylenebilir. Kültürel mirasın turistik arz olarak değerlendirilmesi yolu ile hem destinasyonların bilinirliğini artırmak hem de sahip olunan kültürel varlıkların korunmasını sağlamak mümkündür. Bu çalışmada, Adalar ilçesinin en önemli kültürel miras unsurlarından biri olan Sait Faik Abasıyanık Müzesi'nin geçmişten günümüze içinden geçtiği süreç ve bir turistik arz unsuru olarak nasıl değerlendirilebileceği üzerinde durulmuştur.

ANAHTAR KELİMELEER: Adalar, kültürel miras, turizm.

ABSTRACT

Because of adverse affect and uniform type of mass tourism, new alternatives regarding tourism diversification have been looking for by the tourism industry in recent years. Turkey is a prosperous country thanks to historical and cultural assets derived from hosting numerous different civilizations in the past. In this respect, making use of cultural heritage properly could be a significant opportunity for creating favorable tourism alternatives. Thus, increase in both preservation of cultural assets and recognition of destinations could be

* Mersin Üniversitesi Turizm
Fakültesi
gurkanakdag@mersin.edu.tr

achieved by using cultural heritage as touristic supply. In this study, Sait Faik Abasıyanık Museum, as one of the most significant cultural assets of Adalar province has been came up with its historical process and considerations concerning its touristic supply capability have been discussed.

KEYWORDS: Adalar, cultural heritage, tourism.

GİRİŞ

Turizm, sağladığı ekonomik getiriler ve toplumsal barışa yaptığı katkılar sebebiyle yaşadığımız yüzyılın en popüler sektörlerinden birisidir. Genel turizm perspektifinde, geçmişten günümüze tatil odaklı turistik hareketler her zaman turizmin temel motivasyon unsurunu oluşturmuştur. Ancak, kitle turizmi merkezli bir gelişme sergileyen genel turistik talep yıllar içerisinde değişmiş ve yeni arayışlarla birlikte insanların ilgileri farklı turizm çeşitlerine doğru kaymaya başlamıştır. Turistik arz kaynaklarının çekicilik unsuru olarak değerlendirildiği bu süreçte öne çıkan alternatiflerden birisi de kültürel miras varlıklarının turizm açısından değerlendirilmesi olmuştur. Özellikle kitle turizmine alternatif arayan destinasyonlar açısından kültürel miras varlıklarının ön plana çıkarılması ve destinasyon tanıtımında kullanılması turizmin çeşitlendirmesine büyük katkı sağlamaktadır. Makro açıdan Türk turizmi, mikro ölçekte ise Adalar'ın turistik gelişmesinde deniz-kum-güneş üçlüsünden çok daha fazlasına ihtiyaç vardır. Söz konusu ihtiyacı karşılamada kültürel miras varlıklarına önemli roller düşmektedir. Çünkü yer-yüzü üzerindeki en büyük gösteri olarak tanımlanan turizmin hayat kaynaklarından birisi geçmişten günümüze ulaşan kültürel miras varlıklarıdır (Yıldız, 2011:3).

KÜLTÜREL MİRAS KAVRAMI

Kültürel miras kısaca, önceki nesillerin yarattıkları ve kuşaktan kuşağa aktardıkları maddi ve manevi kültür ürünleridir (Tahir, 2007 Aktaran Şahin, 2009:52; Çetin, 2010:183). Daha kapsamlı bir ifade ile kültürel miras, geçmişten günümüze ulaşan ve insan yaşamını biçimlendiren somut (anıtlar, sanatsal yapılar, mimariler vb.) ve somut olmayan (inanışlar, ritüeller, gelenekler vb.) varlıklardır (Doğaner, 2003:1). Benzer bir yaklaşımda Kiper (2006) kültürel mirası, geçmişle gelecek arasında köprü kuran, kimlik sorununu çözebilen, tarih ve aidiyet bilinci yaratan, kuşaklararası iletişimi sağlayan değerler olarak

tanımlamaktadır (Arslan, 2012:9).

Kültürel miras kavramının tanımı ve kapsamı geçmişten günümüze farklı nitelikleri bünyesine katarak gelişim göstermiştir. İlk aşamada sadece anıtsal mimari eserler, sanatsal açıdan önemli yapılar ve arkeolojik alanlar ile sınırlı olan kültürel miras kavramı günümüzde yerini daha geniş bir anlayışa bırakmıştır (Aksoy ve Enlil, 2012:3). Bugün gelinen noktada kültürel miras kavramı somut ve somut olmayan kültürel miras olmak üzere iki ana başlıkta sınıflandırılmaktadır.

Somut kültürel miras; yapıları, tarihi mekânları, anıtları içine alan ve gelecek nesle aktarılmak üzere korunması gereken eserlerdir. Arkeolojik, mimari, bilimsel ve teknolojik eserler somut kültürel miras olarak değerlendirilmektedir (Can, 2009 Aktaran Kurtar, 2012:19). Bir de kültürel mirasın somut olmayan, manevi bir boyutu vardır. Toplumun belleğinde yüzyıllar boyunca gelişerek varlığını sürdüren ve canlı organizmalar bütünü olarak değerlendirilen; destanlar, masallar, ninniler, türküler, şiirler gibi sözlü kültür ürünleri kültürel mirasın çok önemli taşıyıcıları olarak değerlendirilebilir. Toplumumuzda değer olarak kabul edilen, kına gecesi, sünnet düğünü, askeri uğurlama ve karşılama, bayram törenleri gibi gelenekler de somut olmayan kültürel mirasın bir parçasıdır (Göğebakan, 2009:26).

Taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının oluşturduğu kültürel miras, geçmiş yaşamla ilgili bilgileri bize aktaran en somut ve en anlatımlı belgelerin başında gelir. Bizden önceki nesillerin yaşam biçimleri, ilişkileri, estetik anlayışları gibi birçok önemli bilgi ancak kültürel mirasın aktarımı ile öğrenilebilir. Bu nedenle geçmişini öğrenmek, geçmiş deneyimlerden yararlanmak, gelecek için örnek almak, bir belge olarak gelecek nesillere aktarmak gibi birçok nedene dayalı olarak geçmişin bu "tanıklarının" korunmaları gerekmektedir (Madran ve Özgönül, 2005: 57; Yeşilbursa, 2013:408). Kültürel miraslar ülkelerin öz bellekleridir ve korunup daha sonraki nesillere aktarılması son derece önemlidir. Söz konusu kültürel değerlerin korunması ve tanıtılmasında hem yerel halk ve örgütlenmelere hem de küresel etkinlikler ve organizasyonlara büyük görevler düşmektedir.

Kültürel ve doğal mirasın korunması 2000'li yıllarda devletlerin ve toplumların en çok ilgisini çeken konulardan biri olup, Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği ve çeşitli organlarının çalışmalarının odaklandığı bir alan durumundadır. Korumaya ilişkin bir çok uluslararası düzenlemenin

yanında, doğal ve kültürel mirasın korunması artık insan hakları (3. kuşak haklar, dayanışma hakları, çevre hakkı, vb.) ile birlikte değerlendirilmeye başlanmıştır (Özdemir, 2005:20). Özellikle bütün ülkeleri bir çatı altında toplayan Birleşmiş Milletler ve Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) tarafından bu konuda yürütülen faaliyetler, uluslararası alanda her geçen gün daha da büyük yer kaplamaktadır (Akpınar, 2007:82).

TURİZM VE KÜLTÜREL MİRAS İLİŞKİSİ

Turizm kısaca, insanların sürekli yaşadıkları yerler dışına yaptıkları geçici seyahatleri olarak tanımlanmaktadır (Holloway vd. 2009:6). Daha kapsamlı bir ifade ile turizm, insanların çalıştıkları ve oturdukları yerlerin dışındaki yerlere geçici olarak seyahat etmelerini, gittikleri yerlerde kaldıkları süre içerisindeki faaliyetlerini ve ayrıca bu süre içindeki gereksinimlerini karşılamak için gereken mal ve hizmetleri üreten birimlerin faaliyetlerini içermektedir (Roney, 2011:4).

Dünya çapında turizm hareketleri özellikle II. Dünya Savaşından sonra hızla gelişmeye başlamıştır. Özellikle ekonomik ilerleme ve insanların boş zamanlarındaki artışlar turistik hareketleri tetikleyen en önemli unsurlar olmuştur. Bu süreçte turizm "deniz-kum-güneş" temelli bir gelişme sergilemiş ve kitlesel bir talep oluşturmuştur. Ancak, son yıllarda dünyada yaşanan ekonomik, sosyal ve teknolojik değişimlerle birlikte turizm olgusu farklı boyutlar kazanmıştır. Bu değişiklikler uluslararası seyahatleri gerek nitelik ve gerekse nicelik yönünden etkilemiştir. Bugün, standart, kitlesel ve ana motivasyonu deniz, kum, güneş olan geleneksel turizm, yerini daha çok kültür ve doğa eğilimli turizm çeşitlerine bırakmıştır (Aliağaoğlu, 2004:51).

Değişik coğrafyaları, kültürleri ve insanları tanıma isteğinin çok uzun bir geçmişi vardır. İnsanlık tarihiyle ilgili kaynaklara bakıldığında yeni yerler keşfetmek, yeni ticari kaynaklara sahip olmak, doğayı, insanı tanımak gibi devirlere göre değişen çok çeşitli amaçlarla dünyanın farklı noktalarına seyahatler düzenlendiği bilinmektedir. Yaşadığımız yüzyılda ise özellikle refah düzeyi yüksek toplumlardaki bireylerin eğlenmek, dinlenmek, hoşça vakit geçirmek ve yeni kültürler tanıyabilmek için "turizm" faaliyetlerine katıldıkları görülmektedir (Şahin, 2009:52).

Turizm hem ekonomik hem de sosyal boyutlarıyla günümüz ekonomik sisteminde çok önemli bir yer teşkil etmektedir. Genel perspektiften bakıldığında, turizmin

sürekliliği için doğal ve kültürel kaynakların korunması, geliştirilmesi gerekirken; kültürel ve doğal değerlerin geliştirilmesi için de turizm önemli bir araçtır (Uslu ve Kiper, 2006:306). Bu kapsamda Dünya Turizm Örgütü, turizm ve miras yerleri arasındaki karşılıklı ilişkiyi sürdürülebilir ve faydalanabilir ilişkiler perspektifinde desteklemektedir. Çünkü kültürel mirasın bireyler üzerindeki entelektüel katkısı turizm faaliyetleri ile birleştiğinde; katılımcılara kendini keşfetme, başka kültürleri anlama ve kişisel gelişim imkanı tanımaktadır (Aksu, 2004:20). Dünyanın her tarafında tarihsel alanlar ve yapılar, bazı tarihsel olay ve kişilerle ilgili oldukları için özel önem taşırlar. Çünkü insanlar her zaman kendilerinin ve diğer insanların geçmişlerine özel ilgi duymuşlardır (İçöz ve Kozak, 1998:38). Somut ve somut olmayan kültürel değerleri bir turistik ürün haline getirerek pazarlamak farkındalık yaratarak turistlerin söz konusu bölgelere çekilmesini kolaylaştırmaktadır. Böylece hem bölgeye özgü doğal ve kültürel miras korunmakta hem de yeni iş olanakları yaratılarak istihdama katkı sağlanmaktadır. Planlı bir şekilde yönetilen bu çalışmalar uzun vadede bölge alt yapı ve üst yapı iyileştirilmesini sağlayarak söz konusu bölgelerde yaşayan halkın yaşam kalitesini de artırmaktadır (Çiçek, 2013:104).

YÖNTEM

Nitel bir araştırma olan bu çalışmada, öncelikle ikincil verilerden yararlanılarak bilimsel yazın taraması uygulanmıştır. Kültürel miras kavramı ve kültürel mirasın turizm açısından önemi bilimsel yazında önceden yer alan bilgiler ışığında detaylandırılmıştır. Çalışmanın Sait Faik Abasıyanık Müzesi ile ilgili kısmında saha araştırması yapmak suretiyle birincil kaynak olan müze ile görüşmüş ve adı geçen kurumun verdiği bilgilerden yararlanılmıştır.

TURİZM VE KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK MÜZELER

Bilim, sanat, edebiyat alanında etkin bir üne sahip olan kişilerin daimi ya da geçici olarak yaşadıkları mekânlar miras turizmi açısından çekim alanları oluşturabilmektedirler. Konuya bu açıdan bakıldığında kültürel miras ve turizm konusunda iki temel durumla karşılaşmaktadır. Birincisi, söz konusu yerin edebi kişiden dolayı bilinir ve merak edilir hale gelmesi, ikincisi ise o yerle edebi kişi arasında kurulan sosyal, kültürel ve doğal ilişkilerdir. Çünkü bazı şehirler ve mekanlar, yazarların/şa-

KAYNAKÇA

- Alpaslan Aliağaoğlu, "Sosyo-Kültürel Miras Turizmi ve Türkiye'den Örnekler" *Ankara Üniversitesi, Türkiye Coğrafyası Araştırmaları Merkezi, Coğrafi Bilimler Dergisi*, 2 (2) 2004, s. 55-70.
- Alpaslan Aliağaoğlu-Mehmet Narlı, "Edebi Miras Turizmi ve Türkiye'de Edebi Mekanlar" *Bilgi Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 60, 2012, s.1-18.
- Asu Aksoy-Zeynep Enlil, *Kültürel Miras Yönetimi içerisinde Kültürel Miras Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2012, s.2-30.
- Aysel Uslu-Tuğba Kiper, "Turizmin Kültürel Miras Üzerine Etkileri: Beypazarı/Ankara Örneğinde Yerel Halkın Farkındalığı", *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 3 (3) 2006, s.305-314.
- Ceyda Kurtar, *Kentsel Kültürel Miras Yönetimi ve Rekreatyonla İlişkisi: Ankara Hamamönü Örneği*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Ana Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2012.
- Cemil Cahit Yeşilbursa, "Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Somut Kültürel Mirasa Yönelik Görüşleri", *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (2) 2013, s.405-420.
- Christopher J. Holloway-Claire Humpreys-Rob Davidson, *The Business of Tourism*, 8. Edition, Pearson Education Limited, Essex, 2009.
- David Herbert, "Artistic and Literary Places in France as tourist attractions". *Tourism Management* 17(2) 1996, s.77-85.
- Dönüş Çiçek, *Alternatif Turizm içerisinde Kültür Turizmi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2013, s.100-127.
- Emre Madran-Nimet Özgönül, *Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması*, Mimarlar Odası Yayınları: Ankara, 2005.
- Erdal Akpınar, "Türkiye'nin Dünya Mirası Listesi'ndeki Yeri ve Yeni Bir Aday Önerisi", *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (1) 2007, s.81-106.
- Halil İbrahim Şahin, "Dalyan ve Köyceğiz Çevresinde Gelenek, Turizm ve Folklorizm". *Milli Folklor*, 82, 2009, s.50-58.
- Melike Z. Dağıstan Özdemir, "Türkiye'de Kültürel Mirasın Korunmasına Kısa Bir Bakış", *Planlama*, 2005, s.20-25
- Murat Aksu, *Turistler ve Destinasyonlarda Sunulan Kültürel*

irlerin anlatımıyla daha bilindik ve daha kalıcı bir hayata sahip olmuşlardır. Ayrıca edebi kişilerin yaşama alanları, onlara ilgi duyan kişiler için çeşitli imkanlar da sunmaktadır. Yazar veya şairlerin çalıştığı mekanı görmek, onların yürüdükleri yerlerde yürümek, teneffüs ettikleri havayı solumak, hatıralarına dokunmak, ilgi çeken başlıca unsurlardır (Herbert 1996: 77; Aliağaoğlu ve Narlı, 2012:2). Bilindiği gibi, dünyanın her tarafında birçok eserlerin sergilendiği müzeler ve çeşitli sanatçıların hayatlarından kesitler yansıtan müze evler, geçmişi bugüne taşıyan en önemli kültür ve sanat merkezlerinin başında gelir. Çünkü dünü bilmeden, bugünü anlamak, geleceğe de yön ve şekil vermek mümkün değildir. Bu bağlamda çeşitli eserlerle kültürü, sanatı, özetle tarihi yaşamak ve yaşatmak misyonunu üstlenmiş müzelerin ve müze evlerin oluşturulması, var olanların da korunması ve geliştirilmesi kültürel mirasa duyulan saygı perspektifinde son derece önemlidir (Göçgün, 2013).

SAİT FAİK ABASIYANIK MÜZESİ

Yazar Sait Faik Abasıyanık'ın yaşamına tanıklık etmiş eşyaları, fotoğrafları, mektupları, kartpostalları ve eserlerine konu olan sayısız hatırasının izlerini taşıyan nice eşya ve belgeyi ziyaretçiler ile buluşturan Sait Faik Abasıyanık Müzesi 22 Ağustos 1959 tarihinde faaliyete geçmiştir. 1964 yılından itibaren Darüşşafaka Cemiyeti'nin sorumluluğunda faaliyet gösteren Müze, açıldığı günden bu yana ülkemizin en fazla ziyaret edilen müze evlerinden biri olmuştur. Darüşşafaka Cemiyeti tarafından 2009 yılında güçlendirme, restorasyon ve konservasyon çalışmaları nedeniyle kapatılan Müze, 11 Mayıs 2013 tarihinde yenilenmiş yüzü ve çağdaş müzecilik anlayışıyla yeniden konuklarını ağırlamaya başlamıştır. Okurlarını, Sait Faik'in yazınsal ve ruhsal dünyasında büyüleyici bir yolculuğa çıkaran müze ev, yazarın vasiyeti doğrultusunda ücretsiz olarak hizmet vermektedir (saitfaikmuzesi, 2013). Müzede başta şairin kişisel eşyaları olmak üzere gündelik yaşamına ışık tutan pek çok objeye rastlamak mümkündür. Kültürel miras olarak müzenin gelecek kuşaklara taşınması hem Burgazada'nın kültürel zenginliğine hem de turistik çekim gücüne olumlu katkıları sağlayacaktır.

SONUÇ

Kültürel miras olarak tanımlanan varlıkların turizm ile ilişkilendirilmeye başlanması kitle turizminin getirmiş olduğu rahatsızlıklardan sonra ortaya çıkmıştır. Özellikle, eğitilmiş ve yüksek gelir sahibi kişilerin tercih ettiği kültürel turizm aktiviteleri kitle turizmine karşı önemli alternatiflerdir. Destinasyonlar açısından değerlendirildiğinde; özellikle turizmin çeşitlendirilmesi ve sürdürülebilirliği ile ilgili çalışmalarda, kültürel miras varlıklarının korunması, tanıtımının gerçekleştirilmesi ve başlıca çekim unsurları haline getirilmelerinin hedeflenmesi gerekmektedir. Ayrıca, kültürel miras varlıklarının, insanlığın ortak mirası olduğu, başka bir ifade ile tüm kültürleri kapsayan niteliğe sahip olduğu ve bu çerçevede korunmaları gerektiği de unutulmamalıdır.

Adalar, İstanbul'un en önemli sayfiye yerlerinden birisidir. Özellikle yaz aylarında tatil odaklı yoğun bir turistik talep ile karşılaşan ilçe yılın diğer dönemlerinde oldukça sakin. Adalar'ın her birine olan turistik talebi yılın tüm zamanlarına yayma çalışmalarında kültürel miras varlıklarının öne çıkarılarak tanıtımının yapılması turizmin çeşitlendirilmesi açısından gerçekçi bir alternatif olabilecektir. Burgazada'da yer alan Sait Faik Abasıyanık Müzesi Adalar ilçesindeki önemli kültürel miras birikimlerinden birisidir. Yine Adalar'da ömrünü geçirmiş bir edebiyatçı olan ve Heybeliada'da yer alan Hüseyin Rahmi Gürpınar Müzesi de Adalar'ın kültürel miras envanteri arasında yer almaktadır.

Kültürel miras kavramı geçmiş ile bugünü birbirine bağlayan bir unsur olması sebebiyle son derece önemlidir. Bu bağlamda, kültürel miras varlıklarının korunması toplumların kendi geçmişlerine olan saygısı olduğu kadar, o toplumun geleceğine karşı olan sorumluluklarını da ifade etmektedir.

Miras Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Troia Örneği, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Çanakkale, 2004.

- Orhan İçöz-Metin Kozak, *Turizm Ekonomisi*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1998.
- Önder Göçgün, "Kültürel Miras Olarak Müze Evlerin Korunması" Milliyet Gazetesi, 04 Ekim 2013, <http://gundem.milliyet.com.tr/kulturel-miras-olarak-muze/gundem/ydetay/1772495/default.htm>
- saitfaikmuzesi.org (2013). "Sait Faik Abasıyanık Müzesi", Erişim tarihi: 11.09.2013, <http://saitfaikmuzesi.org/muze-hakkinda/>
- Sevcan Yıldız, *Kültürel Miras Alan Yönetimi Kapsamında Alanya Kalesi Ziyaretçi Yönetimi*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Ana Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Antalya, 2011.
- Sevgin Akış Roney, *Turizm, Bir Sistemin Analizi*, Detay Yayıncılık, Ankara, 2011.
- Suna Doğaner, "Miras Turizminin Coğrafi Kaynakları ve Korunması", *Coğrafi Çevre Koruma ve Turizm Sempozyumu*, 16-18 Nisan 2003, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir, 2003.
- Teoman, M. Arslan, *Kültürel Miras Alanlarında Sağlıklaştırma ve Yenileme Süreçlerinin Değerlendirilmesi Ankara Hamamönü ve Hacıbayram Örnekleri*, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir ve Bölge Planlama Ana Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara, 2012.
- Turhan Çetin, Cumalıkazık Köyünde Kültürel Miras ve Turizm Algısı, *Milli Folklor Dergisi*, 22, (87) 2010, s.181-190.
- Yüksel Göğebakan, *Görsel Sanatlar ve Bilgiler Derslerinin İlişkilendirilmesinin Kültür Varlıklarını Tanıma ve Sahip Çıkma ile İlgili Kazanımlarının Gerçekleşmesi ve Öğrencilerin Tutumları Üzerinde Etkileri*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 2009.